

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi kananmunien ja kananmunavalmisteiden tarkastuksesta ja hinnanalennuskorvauksen maksamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksen tarkoituksena on, että valtion maitovalmisteiden tarkastuslaitoksen kananmunien ja kananmunavalmisteiden maasta viennistä ja maahan tuonnista annetun lain nojalla suorittama lähinnä vientipakkaamoihin ja vientieriin kohdistuva tarkastustoiminta ulotettaisiin koskemaan kaikkia kananmunapakkaamoiden kautta markkinoitavia kananmunia ja kananmunavalmisteita. Tarkastustoiminnan piiriä ehdotetaan laajennettavaksi myös siten, että maatilahallitus ja valtion maitovalmisteiden tarkastuslaitos valvoisivat tämän lain nojalla annettavien laatuhinnoittelumäärysten noudattamista.

Lisäksi esitetään säädettäväksi, että kananmunapakkaamoille suoritetaan hinnanalennuskorvausta niiden tuottajilta vastaanottamasta muna-

määrästä summa, joka on kiloa kohden 5 % kulloinkin voimassa olevasta tavoitehinnasta. Hinnanalennuskorvauksen saamisen ehtona olisi muun muassa se, että pakkaamo noudattaa tämän lain nojalla annettavia laatuhinnoittelupäätöksiä ja, että elinkeinonharjoittaja maksaisi tuottajilta vastaanottamistaan kananmunista kaikille saman hinnan. Tällaisen hinnoittelun tavoitteena on kananmunien laadun parantaminen sekä kotimaan kaupassa että viennissä. Laatuoluokituksesta määrättäisiin edelleen elintarvikelain nojalla annetussa kananmuna-asetuksessa.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1985 alusta. Koska lakiesitys liittyy vuoden 1985 tulo- ja menoarvioesitykseen, se tulisi käsitellä tulo- ja menoarvion käsittelyn yhteydessä.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne

1.1. Kananmunien ja kananmunavalmisteiden tarkastaminen

Elintarvikkeeksi tarkoitettujen kananmunien ja kananmunavalmisteiden laatuvaatimuksista ja tarkastuksesta on säädetty elintarvikelain (426/41) nojalla annetussa kananmuna-asetuksessa (799/77). Kananmuna-asetuksen noudattamisen valvontaa johtaa maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosasto ja tarkastusta suoritetaan kuntien terveyslautakuntien toimesta. Kananmunapakkaamoissa ja kananmunavalmistetehtaissa kananmuna-asetuksen mukaista tarkastusta suorit-

taa lisäksi valtion maitovalmisteiden tarkastuslaitos. Lisäksi valtioneuvoston päätöksessä kananmunapakkaamoille suoritettavasta hinnanalennuskorvauksesta (509/80) määrätään, että valtion maitovalmisteiden tarkastuslaitoksen tulee valvoa sanotun päätöksen ja sen nojalla annettujen määräysten noudattamista.

Kananmunien ulkomaankauppaa koskevasta tarkastuksesta on säädetty lailla kananmunien ja kananmunavalmisteiden maastaviennistä ja maahan tuonnista (376/72), lakia täydentävällä asetuksella (814/72) ja niihin perustuvalla maa- ja metsätalousministeriön päätöksellä (825/72, muut. 269/73). Kyseisen lain mukaan maasta saadaan viedä ja maahan tuoda vain sellaisia

kananmunia ja kananmunavalmisteita, jotka täyttävät määrätyt laatuvaatimukset ja jotka on merkitty määrätyllä tavalla. Maa- ja metsätalousministeriö päättää laatuvaatimuksista ja tarvittavista merkinnöistä. Ministeriön päätökseen sisältyy myös painoluokkia, pakkauksia ja kananmunavalmisteita koskevia määräyksiä. Valtion maitovalmisteiden tarkastuslaitos tarkastaa, että kananmunat täyttävät asetetut vaatimukset. Maa- ja metsätalousministeriön päätöksen mukaan kunkin maasta vietävän kananmunanerän pakkauksista avataan tarkastusta varten 2 %, kuitenkin vähintään kaksi pakkausta. Valtion maitovalmisteiden tarkastuslaitos vahvistaa sen, paljonko vientierissä saa olla virheellisiä muniä. Vastaavalaista tarkastuskäytäntöä ei ole säädetty kotimaassa myytävälle kananmunille.

1.2. Hinnanalennuskorvauksen maksaminen

Kananmunapakkaamoille on maksettu hinnanalennuskorvausta heinäkuun 1 päivästä 1980 lähtien. Järjestelmän käyttöönoton tarkoituksena on ollut kananmunien laadun parantaminen ja toisaalta vähittäishintojen nousun estäminen luovuttaessa sanotusta päivästä lukien 1,5 kertaisesta alkutuotevähennyksestä. Kananmunapakkaamoille maksettava hinnanalennuskorvaus mitoitettiin tällöin siten, että se vastasi yhdessä 1,0 kertaisen alkutuotevähennyksen kanssa aiempaa 1,5 kertaista alkutuotevähennystä. Kananmunapakkaamot ostavat kananmunat alkutuottajilta lajittelemattomina ja pakkaamattomina ja tekevät alkutuotevähennyksen hinnasta, johon ei sisälly lajittelu-, pakkaus- eikä kuljetuskustannuksia. Sen sijaan muut ostajat tekevät alkutuotevähennyksen myös näistä kustannuksista, mikäli ne sisältyvät tuottajalle maksettuihin hintaan. Tämä oli, kananmunien laatuhinnoittelun edistämisen lisäksi, syy siihen, että järjestelmää luotaessa hinnanalennuskorvaus kohdistettiin pakkaamojen kautta markkinoitaviin kananmuniin.

Hinnanalennuskorvausta maksetaan hakemuksesta niille pakkaamoille, jotka maatilahallitus hyväksyy järjestelmän piiriin. Pakkaamon tulee noudattaa lajitteluun perustuvaa yhtenäistä laatuhinnoittelua niiden kananmunien osalta, joista haetaan hinnanalennuskorvausta. Hinnoittelussa käytettävät laatuluokat määräytyvät elintarvikelaain (526/41) nojalla annetun kananmuna-asetuksen (799/77) 4 ja 5 §:n mukaan. Asetuksessa on määrätty neljä laatuluokkaa sekä kuhunkin luokkaan kuuluvien kananmunien laatuvaati-

mukset. Lisäksi on määrätty seitsemästä painoluokasta. Hinnanalennuskorvausta koskevista valtioneuvoston päätöksissä (509/80, viim. muut. 765/83) on tarkempia määräyksiä korvauksen edellyttämästä luokittelusta ja hinnoittelusta. Hinnanalennuskorvausta on maksettu valtion tulo- ja menoarviossa osoitettujen määrärahojen puitteissa. Maksetut kokonaissummat ja niitä vastaavat kananmunamäärät ovat olleet seuraavat:

	Milj. kg	Milj. mk
v. 1980 (1.7. alkaen)	28,3	15,9
v. 1981	59,5	37,9
v. 1982	63,5	44,9
v. 1983	67,4	28,0
v. 1984 (tulo- ja menoarvio) ..		31,0

Kananmunakiloa kohti maksettu korvaus on muuttunut seuraavasti:

	p/kg
1.7.1980 lähtien	56
1.3.1981 ”	64
1.9.1981 ”	67
1.3.1982 ”	71
1.9.1982 ”	72
1.1.1983 ” (nettomääräisenä)	62
1.3.1983 ”	42
1.10.1983 ”	30

Korvauksen aleneminen vuoden 1983 alussa 10 p/kg johtui siitä, että liikevaihtoverotuksessa siirryttiin nettoperiaatteeseen. Korvaus, joka oli 7 % tavoitehinnasta, oli vuoden 1982 loppuun saakka laskettu liikevaihtoverollisesta myyntihinnasta.

Hinnanalennuskorvauksiin käytetyt valtion tulo- ja menoarviossa kiinteänä määrärahana osoitetut varat ovat supistuneet järjestelmän voimassaoloaikana. Tämä kehitys on merkinnyt sitä, että tällä hetkellä on heikommat mahdollisuudet ylläpitää ja parantaa kananmunien laatua järjestelmän avulla kuin vuosina 1980—1982.

2. Ehdotetut muutokset

Lakiehdotuksen tarkoituksena on kehittää sellaisia kananmunien tarkastusta ja kauppaa ohjaavia pysyviä järjestelyjä, joilla voidaan pitkäjänteisesti parantaa kananmunien laatua. Kananmunien markkinointia olisi tämän vuoksi tarkoituksenmukaista ohjata siten, että nykyistä suurempi

osa munista markkinoitaisiin pakkaamojen kautta. Hinnanalennuskorvauksen maksaminen pakkaamoille edistäisi tätä pyrkimystä. Samalla on tarkoituksena muuttaa kananmuna-asetuksen säännöksiä siten, että ne olisivat omiaan ohjaamaan markkinoille tulevan kananmunantuotannon nykyistä suuremmassa määrin kulkemaan pakkaamojen kautta, joissa kananmunien laatua voidaan tehokkaasti valvoa. Kun kananmunantuotanto on keskittynyt melko voimakkaasti maamme etelä- ja länsiosiin ja myös pakkaamotoiminta on kattavaa vain mainituilla tuotantoalueilla, tulisi luokittelua koskevia alueellisia poikkeuksia edelleen jatkaa maan itä- ja pohjoisosissa.

Esityksen mukaan valtion maitovalmisteiden tarkastuslaitoksen nykyisin suorittama lähinnä vientipakkaamoihin ja vientieriin kohdistuva tarkastustoiminta ulotetaan säännöllisenä koskemaan kaikkea pakkaamotoimintaa, jolloin mainitunlaisesta viennin eräkohtaisesta tarkastamisesta olisi mahdollista luopua. Tarkoituksena on suorittaa tarkastuksia kaikissa pakkaamoissa vähintään 12 kertaa vuodessa ja vientipakkaamoissa vähintään 24 kertaa vuodessa. Lisäksi tehtäisiin viennin yhteydessä tarkastuksia harkinnan mukaan. Tarkastuslaitos antaisi vientierää koskevat todistukset, jotka perustuisivat edellä mainittuun pistokokein tehtävään tarkastukseen ja harkinnan mukaan tehtävään vientieräkohtaiseen tarkastukseen.

Valtion maitovalmisteiden tarkastuslaitoksen suorittama tarkastus kohdistuisi luokiteltujen kananmunien laatuun, leimaukseen, painoluokitteluun, pakkauksiin, varastotiloihin ja pakkaamon yleiseen järjestykseen ja hygieenisyyteen. Maatilahallituksen ja valtion maitovalmisteiden tarkastuslaitoksen suorittama tarkastus koskisi tilinpidon ja vastaanotettuja ja myytyjä kananmunamääriä koskevan kirjanpidon oikeellisuutta ja laadunmukaisen hinnoittelun sekä yhdenmukaisen tilityshintojen noudattamista.

Kananmunapakkauksilta ja -pakkaamoilta vaadittaisiin tarkastuksessa kananmuna-asetuksen edellyttämät seikat. Tarkastustoiminnasta aiheutuvat kustannukset perittäisiin kananmunapakkaamoilta valtion maksuperustelaisissa säädettyjen yleisten perusteiden mukaisesti. Maksut vahvistettaisiin erikseen annettavalla asetuksella.

Voimassa olevien päätösten mukaan maatilahallitus hyväksyy hakemuksesta pakkaamon hinnanalennuskorvaukseen oikeutetuksi. Lakiehdotus ei sisällä tätä menettelyä koskevaa muutosehdotusta. Hinnanalennuskorvausta maksettaisiin

nykyisen 1.2. kohdassa selostetun maksutavan sijasta siten, että pakkaamoille maksetaan hinnanalennuskorvausta niiden tuottajilta vastaanotetusta munamäärästä summa, joka on kananmunakiloa kohden 5 % maataloustulolain perusteella määrätystä kulloinkin voimassa olevasta tavoitehinnasta. Näin menetellen pyritään osaltaan yksinkertaistamaan tuen maksamista sekä vaikuttamaan tavoitehinnan pysymiseen vakaana.

3. Valtiontaloudelliset vaikutukset

Vuoden 1984 tulo- ja menoarviossa on kananmunapakkaamoiden hinnanalennuskorvauksiin osoitettu 31,0 milj. markkaa. Ehdotettu 5 %:n hinnanalennuskorvaus tavoitehinnasta edellyttäisi valtion varoja, kun pakkaamoiden vastaanottamaksi määräksi arvioidaan 70 milj. kg ja tavoitehinnaksi 1.9.1984 lukien 10,20 mk/kg, noin 35,7 milj. markkaa. Kananmunakiloa kohti maksettava korvaus nousisi edellä mainituilla perusteilla nykyisestä 30 pennistä 51 penniin kilolta. Määrärahatarpeeseen vaikuttaa pakkaamojen kautta kulkevien kananmunien määrä sekä niiden tavoitehintaa. Vuoden 1985 tulo- ja menoarviosityksessä on momentille 30.31.40 (Maataloustuotteiden markkinoinnin edistäminen ja hintatason vakaannuttaminen) osoitettu kananmunapakkaamojen hinnanalennuskorvauksiin 38 milj. markkaa. Pakkaamojen lähivuosina käsittelemiä määriä on tässä vaiheessa vaikea arvioida.

Tarkastustoiminnan laajentaminen ei aiheuta nettomenoja valtiontaloudelle.

4. Ehdotuksen organisatoriset vaikutukset

Lakiehdotuksen mukaiset uudet toimenpiteet eivät edellytä lisähenkilökuntaa. Valtion maitovalmisteiden tarkastuslaitos tulisi edelleen suorittamaan pakkaamoiden tarkastusta. Jos kuitenkin suoritettaisiin lisäksi vientikananmunien eräkohtaiset tarkastukset nykyisellä tavalla, se edellyttäisi kahden tarkastajan ja yhden laadunarvostelijan toimen perustamista. Tämän aiheuttamat palkka- ja muut kustannukset ovat arviolta noin 300.000 markkaa vuodessa, jotka tulisi kattaa tarkastusmaksuilla.

Lain noudattamisen valvonta kuuluisi maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosastolle kuitenkin siten, että maatilahallitus maksaisi hin-

nanalennuskorvauksen ja valvoisi siihen liittyviä asioita.

5. Valmisteluvaiheet

Maa- ja metsätalousministeriö asetti 21 päivänä lokakuuta 1983 työryhmän selvittämään miten kananmunapakkaamoille maksettavaa, kananmunien laadun parantamista tarkoittavaa hinnanalennuskorvausjärjestelmää olisi tarkistettava ja tekemään ehdotuksen tarvittaviksi toimenpiteiksi (Mietintö 30.01.1984). Kevään 1984 tulopoliittisessa sopimuksessa edellytetään kananmunien pakkaamotukijärjestelmän yhteydessä, että kananmunien laadun valvontaa tulisi kehittää edellä mainitun mietinnön pohjalta. Epävirallinen työryhmä on valmistellut ehdotukset laiksi kananmunien ja kananmunavalmisteiden tarkastuksesta ja hinnanalennuskorvauksen maksami-

sesta sekä asetukseksi kananmunien ja kananmunavalmisteiden tarkastuksesta sanotun mietinnön ja tulopoliittiseen kokonaisratkaisuun liittyvän sopimuksen mukaisesti.

Esitysluonnoksesta on hankittu lausunnot valtiovarainministeriöltä, kauppa- ja teollisuusministeriöltä, maatilahallitukselta, elinkeinohallitukselta, valtion maitovalmisteiden tarkastuslaitokselta, Maataloustuottajain Keskusliitolta, Kaupan Keskusvaliokunnalta sekä Munakunnalta. Lausunnonantajat ovat hyväksyneet esityksen periaatteet. Kauppa- ja teollisuusministeriö on toisessa kahdesta lausunnostaan katsonut, että tarkastustoiminnan painopisteen muuttaminen ei saisi tapahtua vientitarkastustoimintaa heikentämällä. Annetuissa lausunnoissa esitetyt yksityiskohtia koskevat huomautukset on pyrytty ottamaan huomioon mahdollisuuksien mukaan esitystä lopulliseen muotoon saatettaessa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 §. Lain voimaantulon jälkeen kananmunapakkaamojen kautta kotimaahan markkinoitavat sekä maasta vietävät ja maahan tuotavat kananmunat ja kananmunavalmisteet olisi valtion maitovalmisteiden tarkastuslaitoksen tarkastettava. Elintarvikelain nojalla annetun kananmuna-asetuksen mukaan asetuksen soveltamisen ulkopuolella ovat ne kananmunat, jotka niiden tuottaja myy torilla tai tuotantopaikalla suoraan kuluttajalle tai toimittaa itse suoraan suurtalouteen, leipomoon tai muuhun teolliseen tarkoitukseen tai vähittäismyyntipaikkaan siinä pidettäväksi kaupan ja myytäväksi. Tarkoituksena on muuttaa vähittäismyyntipaikkaan myyntiä koskevaa säännöstä siten, että tuottaja ei enää voisi tämän lain voimaantulon jälkeen myydä kananmunia suoraan vähittäismyyntipaikkaan siinä kaupan pidettäväksi. Kauppa- ja teollisuusministeriö voi kananmuna-asetuksen 33 §:n perusteella myöntää poikkeuksia kananmuna-asetuksen säännöksistä. Tarkoituksena olisi muuttaa myös tätä säännöstä siten, että mainitut poikkeukset myöntäisi maa- ja metsätalousministeriö. Tällä hetkellä yleinen poikkeus on voimassa muissa lääneissä kuin Uudenmaan, Turun ja Porin, Hämeen ja Vaasan lääneissä.

2 §. Pykälä on muuten kananmunien ja kananmunavalmisteiden maasta viennistä ja maa-

han tuonnista annetun lain 2 §:n mukainen, paitsi että pykälässä tarkoitettu kananmuna- tai kananmunavalmistelähetyksen enimmäispaino ehdotetaan alennettavaksi nykyisestä 15 kilosta yleisesti elintarvikkeiden ulkomaankaupassa käytettyyn 8 kiloon, ja että kilometriä tulisi koskemaan myös maahan tuotavia eriä.

Pykälän mukaan laki ei koskisi siitos- tai broilerkananmunia eikä tieteelliseen tarkoitukseen käytettyjä kananmunia ja kananmunavalmisteita.

3 §. Pykälän mukaan kaupan pidettävien elintarvikkeeksi tarkoitettujen kananmunien ja niistä tehtyjen kananmunavalmisteiden on täytettävä kananmuna-asetuksessa määrätyt tai sen nojalla asetetut vaatimukset. Tätä tarkastuslakia sovellettaisiin kananmuniin ja kananmunavalmisteisiin. Kananmunavalmisteella tarkoitettaisiin kypsentämätöntä kananmunasta, kananmunankeltuaisesta tai kananmunanvalkuaisesta valmistettua juoksevaa, pakastettua, jäädytettyä tai kuivattua valmistetta, joka lisäksi voi sisältää sokeria tai ruokasuolaa.

Pykälän toisen momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriö tulisi edelleen määräämään maasta vietävien kananmunien ja kananmunavalmisteiden laatuvaatimukset sekä vahvistamaan niihin tehtävät merkinnät.

4 §. Pykälän mukaan maatilahallitus ja valtion maitovalmisteiden tarkastuslaitos tulisivat suorittamaan kananmunapakkaamoissa asetuksella tarkemmin määrättävät tarkastustehtävät. Tarkastuksessa tutkittaisiin muun muassa kananmunien laatu, painoluokittelu ja laatuhinnoittelun noudattaminen. Pykälän toisessa momentissa säädettäisiin tarkastusta suorittavan viranomaisen oikeudesta päästä tarkastuksen toimittamista varten pakkaamon tiloihin ja saada tarvittavat tiedot. Kolmannessa momentissa säädettäisiin viranomaisen vaihtolovelvollisuudesta tarkastuksessa saamistaan tiedoista.

5 §. Pykälässä veloitettaisiin elinkeinonharjoittaja antamaan tarvittavat apuvälineet ja avustajat tarkastuksen suorittajalle. Pykälän mukaan tulisi laboratoriotutkimuksia varten tarvittavat näytteet saada ottaa korvauksetta.

6 §. Pykälässä säädettäisiin valtion maitovalmisteiden tarkastuslaitokselle ja maatilahallitukselle oikeus periä valtion maksuperustelain nojalla määrättävä maksu suorittamistaan tarkastuksista.

7 §. Kananmunia tai kananmunavalmisteita maasta vievän elinkeinonharjoittajan tulisi pykälän mukaan tehdä jokaisesta erästä ilmoitus valtion maitovalmisteiden tarkastuslaitokselle. Tarkoituksena on, että jokaista vientierää ei enää tarkastettaisi, vaan laitos suorittaisi pakkaamoissa tarkastuksia niistä etukäteen ilmoittamatta. Maa- ja metsätalousministeriö voisi määrätä tarkastuksen suoritettavaksi myös vientieräkohtaisesti. Valtion maitovalmisteiden tarkastuslaitos tulisi me-

nettelemään siten, että se pystyisi vastaamaan siitä, että maasta vietävät kananmunat tai kananmunavalmisteet täyttävät niille asetetut vaatimukset.

8 §. Pykälän mukaan maatilahallitus maksaisi kananmunapakkaamoille nykyistä käytäntöä vastaavan hinnanalennuskorvauksen, joka kuitenkin määrättäisiin siten, että korvaus olisi aina 5 % maataloustulolain mukaan määrättävästä tavoitehinnasta.

Hinnanalennuskorvauksen maksamisen ehtona on, että elinkeinonharjoittajan tuotantotilat ja toiminta täyttävät asetuksella tarkemmin säädettävät vaatimukset. Lisäksi edellytetään, että elinkeinonharjoittaja maksaa suoraan tuottajalta tai keräilyliikkeen välityksellä käsittelemättöminä ostamistaan kananmunista kaikille saman hinnan kussakin laatuluokassa.

9—13 §:t. Pykälät ovat muuten kananmunien ja kananmunavalmisteiden maasta viennistä ja maahan tuonnista annetun lain 4—8 §:ien mukaisia, paitsi että 11 §:ään on lisätty määräys tuomita valmiste tai sen arvo menetetyksi. Valmisteella tarkoitetaan paitsi kananmunavalmisteita myös pakattuja kananmunia.

14 §. Lain valvonnan johtaminen kuuluisi maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosastolle. Maatilahallitus tulisi kuitenkin valvomaan hinnanalennuskorvausta koskevia kysymyksiä.

Edellä lausutun perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

kananmunien ja kananmunavalmisteiden tarkastuksesta ja hinnanalennuskorvauksen maksamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tätä lakia sovelletaan asetuksella tarkemmin määritettävän elinkeinonharjoittajan myyntiä varten luokittelemien ja pakkaamien sekä maasta vietävien ja maahan tuotavien kananmunien ja kananmunavalmisteiden tarkastukseen sekä mainitulle elinkeinonharjoittajalle tämän lain nojalla myönnettävän hinnanalennuskorvauksen maksamiseen.

2 §

Tätä lakia ei sovelleta kauttakulkuvaraana, matkustajan valtakunnan rajan ylittäessään omaa tarvetta varten kuljettamiin kananmuniin ja kananmunavalmisteisiin eikä maasta vietävään tai maahan tuotavaan kahdeksaa kiloa kevyempään kananmuna- tai kananmunavalmistelähetykseen. Tämä laki ei myöskään koske muita kuin ihmisravinnoksi tai ihmisravinnon valmistusaineeksi tarkoitettuja kananmunia ja kananmunavalmisteita.

3 §

Kotimaassa kaupan pidettävien ja maahan tuotavien elintarvikkeeksi tarkoitettujen kananmunien ja kananmunavalmisteiden on täytettävä niitä koskevat elintarvikelain (526/41) nojalla erikseen säädetty vaatimukset.

Maa- ja metsätalousministeriön asiana on määrätä maasta vietäville kananmunille ja kananmunavalmisteille asetettavat vaatimukset ja vahvistaa niihin tehtävät merkinnät.

4 §

Tässä laissa tarkoitettun kananmunien ja kananmunavalmisteiden tarkastuksen suorittavat maatilahallitus ja valtion maitovalmisteiden tarkastuslaitos sen mukaan kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

Maatilahallituksen ja valtion maitovalmisteiden tarkastuslaitoksen valtuuttamalla virkamiehellä on oikeus tarkastuksen toimittamista varten päästä tässä laissa tarkoitettuja tuotteita pakkaavien ja valmistavien elinkeinonharjoittajien valmistus-, varasto- ja säilytyspaikkoihin sekä saada ne tiedot, jotka ovat tarkastuksen toimittamista varten tarpeen.

Virkamies ei saa ilmaista sivulliselle tai yksityi-

sesti käyttää hyödykseen, mitä hän tarkastusta toimittaessaan tai muutoin on elinkeinonharjoittajan liike- tai ammatillisalaisuuksista tietoonsa saanut.

5 §

Edellä 1 §:ssä tarkoitettun elinkeinonharjoittajan on asetettava valvontaa suorittavan henkilön käytettäväksi tarpeelliset välineet ja apulaiset. Laboratoriotutkimuksia varten tarvittavat näytteet saadaan ottaa korvauksetta.

6 §

Valtion maitovalmisteiden tarkastuslaitoksella ja maatilahallituksella on oikeus periä suoritteistaan valtiolle maksuja, jotka vahvistetaan asetuksella maksuperustelaisissa (980/73) säädettyjen yleisten perusteiden mukaan.

7 §

Edellä 1 §:ssä tarkoitettun elinkeinonharjoittajan, joka aikoo viedä maasta tai tuoda maahan kananmunia tai kananmunavalmisteita on tehtävä jokaisesta erästä ilmoitus valtion maitovalmisteiden tarkastuslaitokselle. Ilmoituksen tulee sisältää tiedot erän laadusta, koostumuksesta ja painosta sekä muut seikat, jotka ovat tarpeen tarkastuksen ja valvonnan suorittamista varten.

8 §

Maatilahallitus maksaa valtion varoista asetuksella tarkemmin määrättävälle elinkeinonharjoittajalle hinnanalennuskorvausta tämän suoraan tuottajalta tai keräilyliikkeen välityksellä käsittelemättöminä ostamista kananmunista, jotka elinkeinonharjoittajan on laatuluokiteltava, leimattava ja laatuhinnoiteltava. Hinnanalennuskorvaus on 5 prosenttia kulloinkin voimassa olevasta maataloustulolain mukaan määrätystä kananmunien tavoitehinnasta. Hinnanalennuskorvauksen maksamisen edellytyksenä on, että elinkeinonharjoittajan tuotantotilat ja toiminta täyttävät asetuksella tarkemmin säädettyt vaatimukset. Lisäksi edellytetään, että elinkeinonharjoittaja maksaa suoraan tuottajalta tai keräilyliikkeen välityksellä käsittelemättöminä ostamistaan kananmunista kaikille saman hinnan kussakin laatuluokassa.

9 §

Tulliviranomaisten asiana on valvoa, ettei maasta viellä tai maahan tuoda ihmisravinnoksi tai ihmisravinnon valmistusaineeksi muita kuin valtion maitovalmisteiden tarkastuslaitoksen maasta vietäväksi tai maahan tuotavaksi hyväksymiä kananmunia ja kananmunavalmisteita.

10 §

Tämä laki ei aiheuta muutoksia siihen, mitä eläintautien vastustamiseksi on erikseen säädetty.

11 §

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säädösten ja määräysten rikkomisesta rangaistaan sakolla tai enintään kuuden kuukauden vankeudella. Kananmunat ja kananmunavalmisteet tai niiden arvo on tuomittava menetetyksi.

12 §

Tämän lain mukaisessa tarkastuksessa annet-

tuun ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla.

13 §

Tarkempia määräyksiä tämän lain täytäntöönpanosta ja soveltamisesta annetaan asetuksella.

14 §

Tämän lain noudattamisen valvontaa johtaa maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosasto, kuitenkin siten, että lain 8 §:n osalta valvontaa johtaa maatilahallitus.

15 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1985, ja sillä kumotaan kananmunien ja kananmunavalmisteiden maasta viennistä ja maahan tuonnista 12 päivänä toukokuuta 1972 annettu laki (376/72).

Helsingissä 28 päivänä syyskuuta 1984

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Maa- ja metsätalousministeri *Toivo Yläjärvi*

